

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

D O M

Afsagt den 27. marts 2012 af Østre Landsrets 16. afdeling
(landsdommerne Kaspar Linkis, Finn Morten Andersen og Mads Bundgaard Larsen (kst.)).

16. afd. nr. B-924-11:

Dansk Erhverv som mandatar for
Expert Nordvestsjælland A/S
(advokat Lasse Søndergaard Christensen)
mod

[REDACTED]

(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

Biintervenient til støtte for **[REDACTED]**

Forbrugerombudsmanden
(chefkonsulent Tina Morell Nielsen)

Indholdsfortegnelse

Indledning og påstande	3
Sagsfremstilling	4
██████████ køb og Forbrugerklagenævnets afgørelse i sagen	4
<i>Politiske aftaler og beslutninger mv. vedrørende det jordbaserede sendenet</i>	9
<i>Omtale vedrørende det jordbaserede sendenet i pressen, fagpressen mv.</i>	17
Forklaringer	28
Procedure	35
Rettens begrundelse og resultat	39

Indledning og påstande

Denne sag, der er anlagt ved Retten i Holbæk den 1. december 2010, er ved kendelse af 15. marts 2011 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen handler om, hvorvidt Expert Nordvestsjælland A/S i forbindelse med salg af et tv-apparat tilsidesatte sin loyale oplysningspligt over for [REDACTED] i relation til oplysninger om den indbyggede tuner og dermed om modtagelsen af tv-signaler i MPEG4 standard, og om [REDACTED] i givet fald kan hæve købet, herunder om eventuelt fradrag i købesummen for [REDACTED] brug eller nytte af tv-apparatet.

Sagsøgeren, Dansk Erhverv som mandatar for Expert Nordvestsjælland A/S, har nedlagt følgende påstande:

Principal: [REDACTED] skal anerkende, at han ikke er berettiget til at gøre mangelsbeføjelser gældende i anledning af købet af det omhandlede fladskærms-tv.

Subsidiært: [REDACTED] skal anerkende, at han ikke er berettiget til at ophæve købet af det omhandlede fladskærms-tv.

Mere subsidiært: [REDACTED] skal anerkende, at der ved ophævelse af købet af det omhandlede fladskærms-tv skal ske fradrag for hans brug og/eller nytte af fladskærms-tv'et ved tilbagegang af ydelserne opgjort som købsprisen afskrevet degressivt med 50 % pr. år af den til enhver tid resterende værdi for perioden fra overgivelsen af fladskærms-tv'et til [REDACTED] indtil fladskærms-tv'et tilbageleveres til Expert Nordvestsjælland A/S, subsidiært indtil [REDACTED] ophævelse af købet.

Mest subsidiært: [REDACTED] skal anerkende, at der ved ophævelse af købet af det omhandlede fladskærms-tv skal ske fradrag for hans brug og/eller nytte af fladskærms-tv'et ved tilbagegang af ydelserne opgjort efter principper fastsat af retten.

Sagsøgte, [REDACTED] har nedlagt følgende påstande:

Principalt: Frifindelse.

Subsidiært: Expert Nordvestsjælland A/S skal anerkende, at [REDACTED] har ret til et efter rettens skøn fastsat forholdsmæssigt afslag i købesummen for det omhandlede fladskærms-tv, og at dette beløb skal tillægges procesrenter fra den 15. november 2011.

Sagsfremstilling

[REDACTED] køb og Forbrugerklagenævnets afgørelse i sagen

Den 9. januar 2008 købte [REDACTED] et tv-apparat i en butik tilhørende Expert Nordvestsjælland A/S (herefter Expert). Der var tale om et 26-tommers fladskærms-tv af mærket Sony til 6.499 kr. Tv-apparatet skulle tilsluttes [REDACTED] tagantenne og skulle derfor modtage tv-signalet fra det såkaldt jordbaserede sendenet, dvs. fra tv-master placeret på jorden. Til det formål havde tv-apparatet en indbygget DVB-T tuner, som var beregnet til modtagelse af digitale tv-signaler i MPEG 2-format. Tv-apparatet var endvidere forsynet med bl.a. 2 HDMI-indgange og et PCMCIA-kortstik.

[REDACTED] købte samtidig en Sony harddiskoptager og et kabel, således at det samlede køb beløb sig til 10.547,95 kr.

Der er mellem parterne enighed om, at det kan lægges til grund, at [REDACTED] ikke inden købet blev informeret om overgangen til MPEG4 standard og betydningen heraf for det købte, der ikke kunne modtage signaler i MPEG4 standarden.

Den 9. november 2009 sendte [REDACTED] et anbefalet brev til Expert-butikken, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Reklamation

Den 9. januar 2008 henvendte jeg mig i jeres butik for at købe nyt fjernsyn og harddiskoptager.

Jeg havde læst om den digitale fremtid, og da jeg kun kunne modtage analogt, fandt jeg det på tide at udskifte det gamle udstyr og fremtidssikre min TV modtagelse.

Ca. d. 1. september d.å. læste jeg, at en forudsætning for at kunne modtage de fremtidige digitale signaler var, at udstyret var egnet til modtagelse af signaler baseret på MPEG-4. For god ordens skyld tjekkede jeg med min TV instrukti-

onsbog, hvor der står, at apparatet var til MPEG-2 MP@ML. Det samme gør sig gældende for harddisk optageren.

Jeg henvendte mig derfor til butikken og udtrykte min utilfredshed med at mit ønske om fremtidssikret udstyr ikke var imødekommet.

Jeg fik at vide, at på det tidspunkt, da jeg købte udstyret, var der ingen der vidste, at man ville basere fremtidigt fjernsyn på MPEG-4, og at udstyr til MPEG-4 ikke var på markedet på den tid, og at jeg kunne fortsætte med at modtage digitalt signal indtil 2012.

Jeg tog forklaringen for gode varer, da det åbenbart ikke kunne være anderledes.

D. 25. oktober d.å. gik det op for mig, at de nye DR kanaler ikke kunne modtages med MPEG-2. Jeg henvendte mig derfor igen til EXPERT Nykøbing Sj. d. 27. oktober, og bad om et forslag til en løsning. Det forslag jeg fik indebar en væsentlig ekstra omkostning for mig uden at være tilfredsstillende.

Jeg besluttede mig nu til at undersøge om forudsætningerne af et så stort projekt som medieforliget af maj 2006, virkelig først var kendte i løbet af 2008. Det viste sig ikke at være tilfældet.

Allerede i løbet af 2006 var det kendt, og TV branchen var informeret senest i løbet af 2007.

Det er min opfattelse, at det ikke er sandsynligt, at EXPERT i Nykøbing Sj. var uvidende om dette.

Det virker som om, at man har solgt mig udstyret mod bedre vidende, og jeg beder derfor om et forslag, som uden yderligere omkostninger for mig, vil sikre mig up to date udstyr, eller at EXPERT tager det leverede udstyr retur mod fuld kreditering."

██████████ klagede derefter til Forbrugerklagenævnet.

Af et brev af 15. januar 2010 fra Forbrugerstyrelsen til ██████████ fremgår bl.a., at Expert i forbindelse med ██████████ reklamation havde tilbudt ham en kompensation på 500 kr. ved køb af en digital boks med MPEG 4-modtager. Forbrugerstyrelsen oplyste i brevet, at Forbrugerklagenævnet for nylig havde truffet afgørelse i en lignende sag. Herom anførte styrelsen bl.a.:

"I sagen havde en forbruger reklameret over, at den erhvervsdrivende i forbindelse med købet ikke havde oplyst forbrugeren om, at tv'et kun havde en indbygget MPEG-2-modtager og derfor ikke kunne modtage kanaler udsendt i MPEG-4 standard.

Nævnet kom frem til, at tv'et var mangelfuldt, men at manglen ikke kunne betegnes som væsentlig, og at forbrugeren derfor ikke var berettiget til at hæve købet. Nævnet mente derimod, at forbrugeren i stedet havde krav på at få et passende afslag i købesummen på 500 kr.

...

På baggrund af denne afgørelse er det altså nævnets praksis, at der ikke kan ske ophævelse af købet blot fordi, tv'et ikke har en indbygget MPEG-4-modtager.

Vi skal derfor opfordre Dem til at tage imod den erhvervsdrivendes forligstilbud."

██████████ tog ikke imod forligstilbuddet, og den 12. maj 2010 traf Forbrugerklagenævnet afgørelse i sagen. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"Forbrugerklagenævnet har truffet følgende afgørelse:

Expert Nordvestsjælland A/S skal inden 30 dage fra dags dato betale 10.547,95 kr. til ██████████. ██████████ skal tilbagelevere tv'et og harddiskoptageren. Beløbet forrentes med rentelovens rentesats fra den 17. december 2009.

...

Nævnets begrundelse for afgørelsen

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Expert Nordvestsjælland A/S i forbindelse med ██████████ køb af et tv den 9. januar 2008 burde have oplyst ██████████ om, at tv'et ikke ville kunne modtage tv-programmer sendt i MPEG4 standard.

Der er mellem ██████████ og Expert Nordvestsjælland A/S enighed om, at den indbyggede digitale modtager i tv'et kun kan modtage kanaler udsendt i komprimeringsstandarden MPEG2.

██████████ har krævet afhjælpning, ombytning eller penge tilbage.

██████████ har oplyst, at han ikke i forbindelse med købet blev oplyst om, at tv'et kun kunne modtage kanaler udsendt i MPEG2 standarden.

Expert Nordvestsjælland A/S har afvist ██████████ krav. Expert Nordvestsjælland A/S har oplyst, at den erhvervsdrivende på købstidspunktet ikke var klar over udviklingen inden for digitalt tv, og at den erhvervsdrivende i forbindelse med købet formidlede de oplysninger, som var til rådighed, videre til forbrugeren.

Der foreligger en mangel ved salgsgenstanden, hvis sælgeren har forsømt at give køberen oplysning om forhold, der har haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, og som sælgeren kendte eller burde kende. Det er sælgeren, der om nødvendigt skal bevise, at køberen har modtaget oplysningen (købelovens § 76, stk. 1, nr. 3).

To nævnsmedlemmer, Lars Quistgaard Bay og Jacob Reland, udtaler, at det kan lægges til grund, at der ikke var truffet beslutning om tidspunktet for public service kanalernes overgang fra MPEG2 til MPEG4 formatet på købstidspunktet den 9. januar 2008. På det tidspunkt var der højst en forventning om en fremtidig overgang, således som det kan udledes af den mediepolitiske tillægsaftale af 11. juni 2007, og gengivet af Kulturministeriets ansvarlige i en artikel i Børsen, den 15. januar 2008. Det var således på købstidspunktet ikke sikkert,

at overgangen til MPEG4 ville ske i løbet af 2012.

Det skal ydermere tillægges betydning, at den offentlige informationskampagne fra Det Nye tv-signal ej heller var sat i gang på købstidspunktet. Denne kampagne igangsættes først sent i efteråret 2008.

På købstidspunktet var det ikke muligt at købe fjernsyn til den fremtidige danske udgave af MPEG4 formatet, da denne endnu ikke var fastlagt. Den version af MPEG4 standarden, der benyttes i Danmark, blev først fastlagt den 1. juli 2008. På købstidspunktet var der således hverken godkendte MPEG4 fjernsyn eller MPEG4 modtagerbokse i handlen.

Da de første, godkendte MPEG4 fjernsyn og MPEG4 modtagerbokse kom i handlen ultimo november/december 2008, var disse MPEG4 fjernsyn væsentligt dyrere end MPEG2 fjernsyn. Prisforskellen var længe så betydelig, at det økonomisk var klart mere rationelt at købe et MPEG2 fjernsyn med efterfølgende tilkøb af en MPEG4 modtagerboks.

Disse nævnsmedlemmer lægger yderligere vægt på, at den tekniske udvikling for elektroniske produkter går og forsat vil gå meget hurtigt. Det er almindelig kendt, at udviklingen på fjernsynsområdet i dag går næsten lige så stærkt som på mobiltelefon- og PC-området. Senere teknologisk udvikling er ikke en mangel efter købeloven.

Disse medlemmer bemærker i øvrigt, at et MPEG2 fjernsyn fungerer lige så godt som et MPEG4 fjernsyn. Når public service kanalerne i 2012 overgår til MPEG4 formatet, vil et MPEG2 fjernsyn med en MPEG4 modtagerboks fortsat fungere lige så godt. En MPEG4 modtagerboks fås i dag ned til 400 kr., men da forbrugeren først i år 2012 får brug for denne til at modtage public service kanalerne, vil prisen sandsynligvis være faldet yderligere.

Hvad angår spørgsmålet om ulempen ved flere fjernbetjeningen påpeger disse nævnsmedlemmer samtidig, at det ikke kan lægges til grund, at betjeningskomforten bliver nedsat, som det ellers blev lagt til grund i nævnets afgørelse fra den 29. juni 2009 om samme spørgsmål, jf. oplysningerne på Forbrugerstyrelsens hjemmeside fra den 7. august 2009 om, at modtagerboksens betjening vil virke som "hovedfjernbetjening" for begge apparater. Disse nævnsmedlemmer finder, at allerede fordi der ikke var truffet beslutning om overgang til MPEG4 formatet på købstidspunktet, er den erhvervsdrivende på den baggrund ikke forpligtet til at oplyse om dette. Den erhvervsdrivende har dermed ikke tilsidesat den loyale oplysningspligt i relation til det solgte tv.

Med hensyn til harddiskoptageren bemærker disse medlemmer, at det hverken på købstidspunktet eller ved afgørelsen af denne sag har været muligt at købe MPEG4 harddiskoptagere til frie antennesignaler i detailhandlen, idet sådanne bokse kun kan købes af udbydere af betalings-tv, hvor den indgår som en ekstra funktion på den pågældende udbyders modtagerboks. Hertil kommer, at end ikke disse bokse kan anvendes til at overføre en indspilning fra harddisken til en DVD, således som tilfældet er med den harddiskoptager, som forbrugeren har købt.

Da det således ikke er og på grund af industriens aftaler med rettighedshaverne heller ikke i en overskuelig fremtid vil blive muligt at købe en harddiskoptager til frie kanaler, som modtages med antenne, har den erhvervsdrivende heller ikke tilsidesat sin loyale oplysningspligt i relation til harddiskoptageren.

Da oplysningspligten efter købelovens § 76, stk. 1, nr. 3, ikke er tilsidesat, stemmer disse nævnsmedlemmer for, at klageren ikke skal have medhold i sin klage.

Tre medlemmer, Margit Stassen, Tina Dhanda og Anette Høyrup, udtaler, at den erhvervsdrivende ved købet den 9. januar 2008 burde have oplyst forbrugeren om, at et tv med indbygget MPEG2 modtager skulle suppleres med en ekstern modtagerboks eller udskiftes med et andet tv indenfor dets normale levetid, hvis forbrugeren via egen antenne skulle kunne se kanaler udsendt i MPEG4 standarden.

Disse medlemmer har lagt vægt på, at det i sommeren 2007 blev politisk besluttet, at public service kanalerne, DR, DR2 og TV2, i 2012 skulle sendes i MPEG4 standarden. Det blev samtidig besluttet, at der skulle udsendes yderligere gratiskanaler i MPEG4 standarden, bl.a. DR's nye børne- og historiekanal. Denne beslutning var kendt i fagkredse og blev i efteråret 2007 omtalt i flere medier. I efteråret 2007 blev der samtidig informeret bredt om betydningen af den forestående digitalisering. I september 2007 lancerede Brancheforum Digitale Medier (BDM) informationsportalen digitaliseringen.dk, og i november 2007 udgav BDM en informationsfolder om digitalt tv målrettet til butikkerne. Denne folder blev udsendt sammen med branchemagasinet om forbrugerelektronik "DIGITALT", der som modtagere blandt andre har radio-, tv-, foto-, it- og computerforhandlere og deres ansatte. Det blev oplyst i informationsfolderen, at MPEG2 standarden om få år ville blive erstattet af MPEG4.

Disse medlemmer mener derfor, at en tv-forhandler i hvert fald ultimo november 2007 vidste eller burde vide, at MPEG2 standarden ville blive erstattet af MPEG4 standarden.

Oplysningen om begrænsningen i tv'ets anvendelse må anses for at have haft betydning for forbrugers bedømmelse af tv'et. Forbrugeren kunne med oplysningen have foretaget en korrekt vurdering af tv'ets pris og funktionalitet, herunder af, hvad de fremtidige udgifter til køb og drift af en ekstern modtagerboks ville være, og hvilken betjeningsmæssig betydning det ville have, at der blev tilsluttet en ekstern modtagerboks med egen fjernbetjening. Med de fornødne oplysninger til rådighed kunne forbrugeren derfor have valgt enten at foretage købet og senere afholde udgiften til en modtagerboks, i stedet at købe et billigere tv eller helt at udskyde sit køb af et nyt tv. Det er således ikke afgørende for oplysningens betydning for forbrugers bedømmelse, om forbrugeren på købstidspunktet kunne have købt et tv med indbygget MPEG4 modtager.

Da det endvidere ikke kan anses for at have været åbenbart for en forbruger, at et tv med MPEG2 modtager i løbet af få år ikke længere ville kunne modtage public service kanaler eller andre kanaler sendt i MPEG4 standarden, foreligger der en mangel (købelovens § 76, stk. 1, nr. 3).

Forbrugeren har krævet pengene tilbage for tv'et. Efter købelovens bestemmelser kræver dette, at manglen ikke kan anses for uvæsentlig (købelovens § 78, stk. 1, nr. 4).

Forbrugeren har i denne sag købt et 26" tv til 6.499 kr. Oplysningerne om tv'ets tekniske begrænsninger og behovet for enten at købe yderligere udstyr eller et andet tv må under hensyntagen til tv'ets pris anses for en væsentlig viden for forbrugeren. Disse tre medlemmer mener derfor, at manglen ikke kan anses for uvæsentlig. Der er efter disse tre medlemmers opfattelse tale om et samlet køb af tv'et og harddiskoptageren samt det tilhørende kabel. Forbrugeren er herefter berettiget til at hæve købet af såvel tv'et som harddiskoptageren og kablet og få købesummen retur mod udlevering af tv'et samt harddiskoptageren og kablet til den erhvervsdrivende (købelovens § 78, stk. 1, nr. 4, jf. § 57).

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med flertallets opfattelse.

Renteberegning, omkostninger og tilbagebetaling af klagegebyr

Renter beregnes efter den rentesats, der fremgår af rentelovens § 5, stk. 1 og 2. Renten beregnes i medfør af rentelovens § 3, stk. 2, fra den 17. december 2009, som er 30 dage efter den dag, Forbrugerstyrelsen sendte [redacted] klageformular til Expert Nordvestsjælland A/S, og indtil Expert Nordvestsjælland A/S opfylder nævnets afgørelse ved at betale det skyldige beløb til [redacted].

Et tv-apparat svarende til det, som [redacted] købte den 9. januar 2008, men med MPEG 4-modtager, kunne i november 2010 på internettet købes for cirka 3.000 kr. og i december 2011 for cirka 1.900 kr.

Politiske aftaler og beslutninger mv. vedrørende det jordbaserede sendenet

Af en politisk aftale af 10. maj 1996 om mediepolitikken 1997-2000 fremgår bl.a., at DR og TV 2 i 4-års perioden fra 1997-2000 skulle omstille sig til den digitale fremtid. Endvidere fremgår det, at DR og TV 2 hver ville få 2 digitale tv-kanaler, så det er muligt både at udsende et nyt program og parallel-sende det nuværende program i den ny teknik.

Af en tillægsaftale af 15. december 1998 til ovennævnte aftale om mediepolitikken fremgår bl.a., at digitaliseringen skulle påbegyndes på tidspunktet for tillægsaftalen, herunder ved feltforsøg.

Af medieaftale 2001-2004 af 28. marts 2000 fremgår bl.a., at der planlagdes opbygget digitale sendenet, og at man ville nedsætte en arbejdsgruppe med sagkyndige på området, som inden for to måneder skulle udarbejde en redegørelse for de teknologiske valg og de økonomiske konsekvenser med henblik på aftalepartiernes stillingtagen.

Af mediepolitisk aftale for 2002-2006 af 3. juni 2002 fremgår bl.a., at aftalepartierne fandt det væsentligt, at der blev etableret en jordbaseret digital tv-plattform med henblik på bl.a. at muliggøre et snarligt stop for analog udsendelse af tv og dermed frigørelse af værdifulde frekvensressourcer til tv-formål eller andre formål. Man ville i det videre arbejde i en styregruppe som udgangspunkt lægge til grund, at udsendelsen af analogt tv ville ophøre inden udgangen af 2007.

Den 10. januar 2006 meddelte Radio- og tv-nævnet en tilladelse til I/S DIGI-TV til distribution af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af jordbaserede digitale tv-sendemuligheder. Det fremgår af tilladelsen, at I/S DIGI-TV var et fælles sendeselskab etableret af DR og TV 2/Danmark A/S bl.a. med et formål at etablere og drive det sendenet, der skulle benyttes til udsendelse af DR's, TV 2/Danmark A/S' og de regionale TV 2-virksomheders digitale public service programmer og nye digitale tjenester. Det fremgår endvidere bl.a., at den digitale distribution skulle finde sted ved anvendelse af billed- og lydkodning i MPEG-2.

Den 31. marts 2006 begyndte DR og TV 2/Danmark i fællesskab at sende DR 1, DR 2 og TV 2 og tegnsprogtolkede nyhedsprogrammer digitalt via det jordbaserede sendenet. En sådan udsendelse kaldes også DTT (Digitalt Territorisk (jordbaseret) Tv).

Den 6. juni 2006 indgik regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti en mediepolitisk aftale for 2007-2010. Heraf fremgår bl.a. følgende:

"DR skal i aftaleperioden etablere en digital kombineret børne/historie-tv-kanal. Denne kanal indgår som en del af DRs samlede public service-udbud og finansieres udelukkende af licensmidler. Kanalen er ikke omfattet af "must carry"-forpligtelserne i radio- og fjernsynsloven. Kanalen kan – i en overgangsperiode indtil der er kapacitet til rådighed i det jordbaserede, digitale tv-sendenet – distribueres alene ved hjælp af satellit- eller kabel-tv.

...

Der nedsættes et embedsudvalg med repræsentanter for relevante ministerier mv., der skal forberede udbuddet med udgangspunkt i følgende overordnede retningslinjer:

- DR og TV 2/DANMARK A/S sender DR1, DR2 og TV 2s hovedkanal som "free-tv" på grundlag af særskilt tilladelse. De digitale sendemuligheder, der

anvendes hertil, indgår ikke i den neden for nævnte digitale platform, men drives selvstændigt af DR og TV 2/DANMARK A/S. Når resultatet af den internationale frekvenskonference foreligger i juni 2006, og der er klarhed over hvor mange digitale sendemuligheder, Danmark kommer til at råde over, drøfter partierne bag mediaaftalen og den telepolitiske principaftale i fællesskab, hvordan sendemulighederne overordnet skal fordeles mellem tv-formål og andre formål. De digitale sendemuligheder, som det i den forbindelse beslutes skal anvendes til tv-formål - bortset fra kapacitet, som det af partierne bag mediaaftalen måtte blive besluttet at anvende til public service-formål - udbydes til en gatekeeper, som på forretningsmæssige vilkår driver en jordbaseret, digital tv-platform. Der er på denne platform adgang til at udbyde betalings-tv, dvs. kryptere programmerne.

...

Der skal etableres et netværkssamarbejde mellem relevante ministerier, DR, TV 2/Danmark, gatekeeperen og branchen med henblik på at samordne informationsindsatsen omkring udbygningen af jordbaseret, digitalt tv og analogt stop i 2009. Der afsættes midler hertil af licensprovenuet, jfr. nedenfor."

Af et bilag til aftalen fremgår, at man afsatte i alt 50 mio. kr. til information mv. om analogt stop, fordelt med 10 mio. kr. i 2007 og 20 mio. kr. i hvert af årene 2008 og 2009.

Den 12. februar 2007 afgav Brancheforum Digitale Medier (herefter BDM), som oplyser at være et samlende organ for de fleste aktører indenfor tv-branchen, et høringssvar vedrørende krav til gatekeeper til et embedsmandsudvalg under Kulturministeriet vedrørende udbud af digitalt tv. Af høringssvaret fremgår bl.a. følgende:

"4) Åbne standarder

Det er vigtigt, at forbrugerne allerede nu får sikkerhed for, at deres udstyr til tv-modtagelse er fremtidssikret og kan anvendes efter hensigten fra november 2009. Dette er ikke mindst vigtigt med tanke på det stadigt større salg af tv-apparater med indbygget DTT modtager (i 2006 ca. 10 %, jf. Gallup). En stor del af disse er allerede nu forberedt til åben standard ved stik til CA modul. Det skal i øvrigt bemærkes, at det stigende antal tv-apparater med DTT tuner integreret i tv'et, fra efteråret 2007 bliver med kombineret MPEG 2 og MPEG 4 standard modtager. Det vil betyde, at disse tv-apparater er klar til åbne standarder i såvel MPEG 2 som i MPEG 4 uden at skulle købe en separat modtager boks."

Af høringssvaret fremgår endvidere, at BDM fandt det afgørende, at den store informationsopgave i forbindelse med den digitale overgang allerede gik effektivt i gang i 2007. BDM fandt det nødvendigt, at informationsindsatsen blev løftet til et højere niveau, end det BDM's medlemmer havde iværksat for egne midler hver for sig og i fællesskab.

Embedsmandsudvalget under Kulturministeriet afgav i marts 2007 en rapport om udbud af digitalt tv. Det fremgår af rapporten bl.a., at udvalgets opgave var på baggrund af den mediepolitiske aftale af 6. juni 2006 at forberede udbuddet af en jordbaseret, digital tv-plattform i Danmark til en operatør ("gatekeeper"), der skal drive platformen på forretningsmæssige vilkår. Endvidere fremgår det, at udvalget havde afholdt to dialogmøder med branchen og den 1. februar 2007 lagt et foreløbigt udkast til rapport uden konklusioner og anbefalinger på Mediesekretariatets hjemmeside. Af den endelige rapport fremgår bl.a. følgende:

"9. Kompressionsteknologier – MPEG 2 og MPEG 4

...

Forretningsmæssige implikationer

...

Den væsentligste fordel ved MPEG 4 er, at den giver mere sendekapacitet (båndbredde) og dermed plads til flere og bedre tv-kanaler. Hertil kommer, at der er tale om en fremtidssikret teknologi, som betyder, at hvis forbrugerne med det samme investerer i en MPEG 4-set-top boks, vil denne i princippet ikke skulle udskiftes i en årrække²⁹. En fordel ved MPEG 4-boksene er endvidere, at de er baglæns compatible, dvs. de kan også modtage MPEG 2-signaler og kan dermed modtage de ukodede public service-tv-kanaler fra DR og TV 2/Danmark A/S, uanset om disse fortsat i en årrække måtte blive sendt i MPEG 2-kompression."

Note 29 i rapporten lyder som følger:

²⁹ Det franske firma Neotion arbejder på at fremstille PCMCIA moduler der kan indsættes i Common Interface slottet på MPEG 2-bokse eller fladskærme med indbyggede MPEG 2-dekodere. Disse moduler kan opgradere udstyret til også at kunne modtage krypterede signaler, MPEG 4-signaler og HDTV signaler."

Af udvalgets anbefaling i samme afsnit i rapporten fremgår endvidere bl.a., at:

"Det anses for mere hensigtsmæssigt at opstille incitamenter til en effektiv og fremtidssikret kompression snarere end at stille krav om en bestemt kompressionsstandard. I de i afsnit 14 skitserede scenarier er der taget udgangspunkt i, at gatekeeperen baserer sig på minimum en MPEG 4-kompressionsstandard."

Af rapportens afsnit om DR's ønsker til digital sendekapacitet fremgår bl.a., at:

"DR har ved brev af 24. januar 2007 redegjort for sine ønsker til digital sendekapacitet mv. DRs ønsker kan i punktform skitseres således:

...

- Fortsat MPEG 2-kodning frem til 2012, hvor der skiftes til MPEG 4

...

MPEG 2 frem til 2012

DR vil fastholde udsendelse i MPEG 2 frem til 2012. DR forventer, at den kommercielle gatekeeper vil anvende MPEG 4 som standard for udsendelse af tv-kanaler i tre MUX. Det anslås, at der allerede på nuværende tidspunkt er solgt 300-400.000 DVB-T modtagere i Danmark, og derfor er det ikke rimeligt, at DR skifter kodningssystem i forbindelse med lukningen af den analoge sending. I 2012 vil mange DTT-husstande have anskaffet en MPEG 4-modtager, da det er en forudsætning for at kunne se de kanaler, som den kommercielle udbyder tilbyder fra senest 2009. En MPEG 4-dekoder vil være bagud kompatibel, så den også kan dekode kanaler udsendt i MPEG 2 i perioden med sending i to forskellige komprimeringsformater."

Den 11. juni 2007 tiltrådte partierne bag medieaftale 2007-2010 et beslutningspapir om retningslinjer for udbud af digitalt tv mv., som bl.a. byggede på embedsmandsudvalgets rapport fra marts 2007. Af beslutningspapiret fremgår bl.a. følgende:

"Aftalepartierne er enige om at følge udvalgets anbefaling for så vidt angår MUX 1, således at MUX 1 fortsat distribueres af I/S Digi-tv (DR og TV 2/Danmark) og benyttes til udsendelse [af] følgende kanaler:

- DR 1
- DR 2
- TV 2
- Tegnsprogstolkede nyheder fra DR og TV 2 i tidsrummet fra 17-20, udsendelser fra de regionale TV 2-virksomheder i tidsrummet 20-21 og ikke-kommercielt lokal-tv i tidsrummet herudover.

Eventuel overskydende kapacitet i MUX 1 (når Digi-tv i forventet 2012 overgår til udsendelse af MUX 1 i MPEG 4 i stedet for som nu i MPEG 2) kan disponeres af DR i henhold til nærmere beslutning i ordførerkredsen.

...

Aftalepartierne er enige om, at I/S Digi-tv herudover får rådighed over yderligere et MUX (MUX 2), der forudsættes benyttet til ukrypteret udsendelse af:

- DR's nye børne-/historiekanal
- En parlaments-tv-kanal
- Yderligere DR-kanaler, alternativt udsendelse af DR-indhold i HDTV-kvalitet mv. Hvilke yderligere DR-kanaler og/eller tekniske forbedringer, der bliver tale om, beslutes i ordførerkredsen.

...

Udsendelsen fra MUX 2 forudsættes at ske ved anvendelse af komprimeringsstandarden MPEG 4.

...

- Gatekeeper skal samarbejde med relevante parter om samordning af informationsindsatsen i forbindelse med udbygningen af DTT og analogt stop i 2009.

...

Aftalepartierne er endvidere enige om, at den ovennævnte informationsindsats skal søge at sikre borgerne imod fejkøb af modtageudstyr ved bl.a. at informere om hvilke krav til modtageudstyret, der følger af den løbende udvikling i komprimeringsstandarder mv.”

Af bekendtgørelse nr. 1287 af 8. november 2007 om Radio- og tv-nævnets udbud af jord-baserede digitale tv-sendemuligheder fremgår det af § 5 bl.a., at ”Gatekeeper skal benytte MPEG-4 Part 10/AVC til billedkodning, idet gatekeeper med Radio- og tv-nævnets godkendelse kan ændre kodningen ved fremkomsten af nye og mere effektive kodningsteknologier.”

Den 4. januar 2008 sendte den daværende kulturminister, Brian Mikkelsen, via sin ministersekretær en e-mail til medieordførerne bag den mediepolitiske aftale 2007-2010. Af e-mailen fremgår bl.a. følgende:

”Som bekendt var det i oktober, da vi drøftede retningslinierne for udbuddet af digitale tv-sendemuligheder, forventningen, at vi i løbet af efteråret kunne have et oplæg til samlet stillingtagen til en række forskellige spørgsmål i relation til de sendemuligheder, der benyttes til udsendelse af public service-tv mv. (MUX 1/MUX 2).

Det drejer sig om spørgsmålet om et eventuelt krav til DR's og TV 2's fælles sendenetselskab, DIGI-TV, om migrering til den mere effektive kompressionsstandard MPEG 4 i MUX 1, om principperne for fordeling mellem ”brugerne” af omkostningerne ved distribution af MUX 1/MUX 2, om mulighederne for at ændre disponeringen af kapaciteten i MUX 1 før analogt stop i 2009 og om retningslinier for Radio- og tv-nævnets fordeling af sendetid til ”græsrods-tv”.

Kulturministeriet har i efteråret været i dialog med DIGI-TV og har på den baggrund måttet erkende, at der først i løbet af marts måned vil kunne forelægge oplæg til en række af de nævnte spørgsmål, jf. nedenfor.

Tidshorisonten i oktober blev primært fastlagt under hensyntagen til, at spørgsmålet om migrering til MPEG 4 kan have betydning for den forretningsplanvurdering, som mulige ansøgere til de udbudte digitale sendemuligheder skal foretage, hvorfor det er hensigtsmæssigt, at spørgsmålet er afklaret inden fristen for indgivelse af ansøgning (den 4. februar 2008). Det er fortsat ministeriets vurdering, at en afklaring af dette spørgsmål bør ske hurtigst muligt, hvorimod en afklaring af de øvrige spørgsmål ikke haster på samme måde.

DIGI-TV har i vedlagte brev af 21. december 2007 meddelt, at man kan acceptere, at det indskrives i DIGI-TV's distributionstilladelse, at DIGI-TV overgår til MPEG 4 i MUX 1 senest i 2012.

Dette ligger i god forlængelse af tidligere udmeldinger fra DR om, at man ønsker/forventer at skifte til MPEG 4 i 2012, og i god forlængelse af vores drøftelser af digitalt tv i juni måned. Her besluttede vi dels, at der skulle stilles krav om MPEG 4 for alle de "nye" MUX, der ibrugtages i forbindelse med analogt stop i 2009, ligesom vi besluttede at indarbejde DR's/DIGI-TV's forventning om skiftet til MPEG 4 i 2012 i beslutningspapiret af 11. juni. Disse beslutninger blev truffet i lyset af, at MPEG-4 er en mere effektiv og fremtidssikret kompressionsstandard, der giver plads til flere kanaler og/eller bedre billedkvalitet.

Den altovervejende del af de digitale modtagere, der allerede findes i danske hjem, er baseret på MPEG 2, og kan ikke modtage tv, udsendt i MPEG 4. De pågældende husstande vil derfor skulle investere i nye bokse e.l. for fortsat at kunne se programmerne fra MUX 1, hvis MUX 1 fremover udsendes i MPEG 4. Ønsket om først at migrere til MPEG 4 i 2012 skal da også ses i lyset af, at mange husstande på det tidspunkt må formodes under alle omstændigheder at have anskaffet en MPEG 4-modtager, da det er en forudsætning for at kunne modtage tv fra de "nye" MUX. Det er i øvrigt meget vanskeligt at sige noget nærmere om omkostningerne for de berørte husstande, da det både vil afhænge af den tekniske udvikling og af markedsoperatørernes ageren.

...

I lyset af, at DIGI-TV nu har erklæret sig indforstået hermed, er det min holdning, at det gøres til et vilkår for distributionstilladelsen til DIGI-TV, at MUX 1 i løbet af 2012 overgår til udsendelse med MPEG 4. Såfremt I er enige heri, vil dette blive meddelt Radio- og tv-nævnet med henblik på nævnets videre orientering af mulige ansøgere m.fl. Af hensyn til udbuddet skal jeg bede om jeres eventuelle kommentarer senest onsdag den 9. januar 2008."

Der foreligger ikke oplysninger om, at nogen af de omhandlede medieordførere modsatte sig den holdning, som kulturministeren udbad sig kommentarer til i ovennævnte e-mail.

I et brev af 11. januar 2008 fra Kulturministeriet til Radio- og tv-nævnet anførte Kulturministeriet følgende:

"Anvendelse af MPEG 4 i begge DIGI-TV's MUX i løbet af 2012

I forlængelse af beslutningerne i mediaaftalekredsen i sommeren og efteråret 2007 om udbygning af jordbaseret digitalt tv i Danmark vil Radio- og tv-nævnets tilladelse til I/S DIGI-TV skulle justeres, jf. beslutningspapiret af 11. juni 2007, som er offentliggjort på Kulturministeriets hjemmeside. Kulturministeriet vil – formentlig i løbet af foråret – vende tilbage med nærmere retningslinier herfor.

I lyset af det igangværende udbud af digitale tv-sendemuligheder til en kommerciel gatekeeper, skal Kulturministeriet imidlertid allerede nu meddele, at der i mediaftalekredsen er enighed om, at der i den forbindelse skal stilles krav til DIGI-TV om overgang fra kompressionsstandarden MPEG 2 til MPEG 4 i MUX 1 i løbet af 2012. Det er allerede i beslutningspapiret fastlagt, at MPEG 4 skal anvendes for MUX 2, som DIGI-TV vil distribuere fra analogt stop med udgang af oktober 2009."

Udbuddet vedrørende digitale sendemuligheder til en kommerciel gatekeeper blev vundet af BOXER TV, som på den baggrund fik udstedt en tilladelse i april 2008.

Der er fremlagt et tillæg til public service-kontrakt indgået mellem DR og kulturministeren for perioden 1. januar 2007 til 31. december 2010. Det fremlagte tillæg er uunderskrevet og udateret, men kan ifølge sit indhold tidligst være indgået den 9. januar 2009. Af tillægget fremgår bl.a. følgende:

"DR skal etablere en digital børne-tv-kanal (DR Ramsjang), en digital tv-kanal med historie-, kultur- og musikprogrammer (DR K) og en digital HDTV-kanal (DR HD) med henblik på opstart af udsendelsesvirksomheden senest den 1. november 2009

...

DRs primære udsendelse af kanalerne DR Ramsjang, DR K og DR HD skal ske via sendemulighederne på MUX 2 i det jordbaserede, digitale tv-sendenet free-to-air, jf. beslutningspapiret om retningslinier for udbud af digitalt tv mv. tiltrådt af partierne bag den Mediepolitiske aftale for 2007-2010 den 11. juni 2007..."

Af et tillæg af 17. september 2009 til tilladelse til I/S DIGI-TV til distribution af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af jordbaserede digitale tv-sendemuligheder fremgår bl.a., at DR's nye public service-kanaler skal distribueres i MUX 2. Det drejer sig om DR Ramsjang, DR K, DR HD samt DR Update, idet sidstnævnte frem til den 31. oktober 2009 skulle distribueres i MUX 1. Endvidere fremgår det, at MPEG 4 skal anvendes som standard for billed- og lydkodning i MUX 2, og at "I MUX 1 anvendes i øjeblikket MPEG-2, og I/S DIGI-TV skal i løbet af 2012 overgå til at benytte MPEG 4 i MUX 1."

Udsendelsen af det analoge tv-signal i det jordbaserede sendenet ophørte den 1. november 2009. Samtidig påbegyndtes den digitale udsendelse af de nye kanaler DR Ramsjang, DR K og DR HD i MPEG 4-format via det jordbaserede sendenet.

Den 15. januar 2010 besvarede den daværende kulturminister, Carina Christensen, et spørgsmål fra Folketingets Kulturudvalg (spørgsmål 54 (alm. del)) vedrørende ændringer i det digitale tv-signal og disses konsekvenser for forbrugerne på følgende måde:

"Det fremgår af "Beslutningspapir af 11. juni 2007 tiltrådt at partierne bag mediaaftale 2007-2010 – retningslinier for udbud af digitalt tv mv.", at aftalepartierne er enige om at følge (embedsmands-) udvalgets anbefaling for så vidt angår MUX 1, således at MUX 1 fortsat distribueres af I/S DIGI-TV i MPEG-2 frem til 2012, hvorefter der overgås til MPEG-4.

Bortset fra det faktum, at den del af befolkningen, der har anskaffet sig en MPEG-2 boks, eller som har et tv med MPEG-2 indbygget vil være tvunget til at købe en MPEG-4 boks eller et nyt tv i løbet af 2012, er det vanskeligt at udtale sig om, hvilke ændringer, der må forventes fremover samt om, hvad denne udvikling vil indebære for forbrugerne.

Det skal dog nævnes, at der i branchen arbejdes med en yderligere komprimering af de digitale signaler, således som skiftet fra MPEG-2 til MPEG-4 er udtryk for. En sådan optimering af kapaciteten kan enten benyttes til udsendelse af flere tv-programmer end nu fra den samme MUX eller til en forbedring af sendekvaliteten ved udsendelse i High Definition (HD). Det skal i den forbindelse nævnes, at der er udviklet en endnu nyere signalstandard (DVB-T2) end den, der nu benyttes til udsendelse af terrestriske digitale signaler, nemlig DVB-T. Hvis det besluttet at skifte fra DVB-T til DVB-T2-standarden, vil det indebære, at alle forbrugere skal anskaffe sig nye bokse eller apparater. Det skal understreges, at der ikke er truffet beslutning herom."

Den 11. januar 2012 ophørte udsendelsen af de såkaldte MUX 1-kanaler (DR, DR 2 og TV 2 m.fl.) i MPEG 2-format fra det jordbaserede digitale sendenet, idet MPEG 2-formatet blev erstattet af MPEG 4.

Omtale vedrørende det jordbaserede sendenet i pressen, fagpressen mv.

Den 6. juni 2006 udsendte Kulturministeriet en pressemeddelelse om mediaaftalen indgået samme dato. Af pressemeddelelsen fremgår bl.a., at DR ifølge aftalen skulle etablere en digital kombineret børne- og historiekanal.

I april 2007 omtalte Branchen ForbrugerElektronik (BFE) bl.a. BDM's høringssvar til embedsmandsudvalget om udbud af digitalt tv. Det skete i en artikel i BFE Bulletin, som dels blev udgivet som en del af magasinet DIGITALT (6.500 stk.) dels som særtryk (500 stk.). Det fremgår af artiklen, at BFE var medstifter af BDM. I forbindelse med omtale af høringssvaret blev det bl.a. anført, at

"En stor del af de digitale tunere, herunder de mange selvstændige bokse, er forberedt til åben standard ved stik til de såkaldte CA moduler. Fra efteråret 2007 vil disse tv-apparater desuden være klar til at modtage HDTV-signaler i såvel MPEG2 som MPEG4 formatet uden at forbrugeren skal købe en separat boks."

BFE Bulletin for maj 2007 omhandlede bl.a. den endelige rapport fra embedsmandsudvalget om udbud af digitalt tv, uden at der i den forbindelse var omtale af MPEG 2 eller MPEG 4.

Den 11. juni 2007 udsendte Kulturministeriet en pressemeddelelse om beslutningspapiret om retningslinjer for udbud af digitalt tv tiltrådt af partierne bag medieaftalen 2007-2010 samme dato. Beslutningspapiret var vedhæftet pressemeddelelsen. Af selve pressemeddelelsen fremgår bl.a. følgende:

"Partierne bag medieaftalen for 2007-2010 har indgået en aftale om hvordan udbygningen af jordbaseret digitalt tv i Danmark skal finde sted.

I henhold til medieaftalen for 2007-2010 skal digitalt tv i Danmark udbygges ved, at der som supplement til DR's og TV2/DANMARK's nuværende digitale udsendelse af public service-programmer etableres en jordbaseret, digital tv-platform, som skal drives af en operatør ("gatekeeper") på et forretningsmæssigt grundlag.

De mediepolitiske ordførere for partierne bag medieaftalen er i dag blevet enige om retningslinjerne for udbuddet af "gatekeeper-funktionen" og for, hvor stor en del af den digitale kapacitet, der vil være til rådighed fra efteråret 2009, som skal anvendes til public service-formål."

Ligeledes den 11. juni 2007 udsendte DR en pressemeddelelse om beslutningspapiret af samme dato. Af pressemeddelelsen fremgår bl.a. følgende:

"FAKTA OM DIGITALT, JORDBASERET TV (DTT)

Når det analoge tv-signal bliver slukket i november 2009, er det digitale, jordbaserede tv-signal den eneste måde danskere kan modtage DRs tv-kanaler med en almindelig antenne.

I dag kan alle danskere modtage DR1, DR2 og TV2 på det digitale, jordbase-rede sendenet (se www.dr.dk/digitaltv). I følge public service-kontrakten skal DR senest i 2010 lancere en delt børne- og historiekanal på det digitale sende-net.

En MUX har plads til ca. 4-5 kanaler i almindelig kvalitet i MPEG 2, som er det format, der i dag benyttes til digitalt jordbaseret tv i Danmark.

I den politiske aftale er der krav om, at den kommende ekstra public service-MUX skal udsendes i MPEG 4, som er et nyere og mere effektivt format. Det giver plads til 6-8 kanaler i almindelig kvalitet eller 2 kanaler i HDTV.

Til gengæld kan MPEG 4 ikke modtages på de bokse, der i dag er på markedet, og det forudsætter derfor, at seerne anskaffer sig en ny boks for at modtage de ekstra kanaler."

I et indslag på TV2/Fyn den 17. juni 2007 om tv-apparater blev det bl.a. nævnt, at de nye kanaler, der skulle starte om to år, ikke skulle sendes i MPEG 2-standard, men i den nyere og mere effektive MPEG 4-standard.

I BFE Bulletin for august 2007 anførtes det i tilknytning til digitalisering af det terrestriske (jordbaserede) tv-net og den endnu ikke igangsatte offentlige kampagne herom bl.a., at

"Branchen informerer gennem PR til alle, gennem Brancheforum Digitale Medier, samt forbrugerelektronik.info til forbrugerne og gennem magasinet DIGITALT til butikkerne, ligesom aktørerne selv – både på operatør-, leverandør- og detailside – informerer grundigt. Men der skal mere til. Især til de teknologisk svage – og det kan ikke ske for tidligt."

I BFE Bulletin for september 2007 fremgår af en artikel om behov for nye bokse bl.a.:

"Kun ganske få forbrugere har udstyr, der gør det muligt at modtage HD signaler i de nye og forbedrede standarder

Alene sidste år blev der købt 325.000 digitale modtagerbokse. I år forventes antallet at blive ca. 250.000. Mange forbrugere har købt disse bokse for også fremover at kunne se digitalt tv og især HDTV på deres HD Ready fladskærm. Men det vil mange af dem ikke kunne. De behøver heldigvis ikke at skifte tv'et ud, hvis det er HD Ready, men de vil ikke kunne se HDTV kanaler på deres modtagerboks.

Stort set alle bokse, der er solgt, inklusive indbyggede digitale modtagere, benytter MPEG2 standarden.

Men det er ikke nok, hvis man som forbruger fremover vil have udbytte af HD-kanalerne. Flere udbydere på satellit og kabel er allerede så småt begyndt at anvende MPEG4 standard og lancere bokse, der kan håndtere den standard. Politikerne har vedtaget, at den kommende public service mux (den med DR1, DR2 og TV 2) skal sende i MPEG4 standarden.

Det må derfor forventes, at også den kommercielle gatekeeper vil benytte MPEG4. "Det er vigtigt at understrege, at forbrugerne faktisk kan købe udstyr som er egnet til MPEG4 standarden allerede nu" siger branchedirektør for BFE, Niels Jørgen Langkilde.

"Modtagerbokse kan jo fås fra nogle få hundrede kroner, så der er ingen forbrugere, der risikerer at skulle ofre mange tusinde kroner, men det er vigtigt at få informeret grundigt i tide."

Af en artikel i Børsen den 4. september 2007 fremgår bl.a. følgende:

"Digitalisering med flere ubekendte

Afløseren for den snart forældede tv-teknologi kommer i flere standarder. Forbrugerne kan ikke være sikre på at købe et apparat, der vil kunne det hele

...

Der hersker stor forvirring om digitalisering af dansk tv.

Lige nu har hverken apparatproducenter eller forbrugere en reel chance for at vide, hvordan de skal satse for at være bare nogenlunde "fremtidssikrede".

...

Hovedkanalerne sendes i det tv-format, der hedder MPEG-2.

Nyt sendeformat

Men i juni 2007 blev det politisk besluttet, at resten af det digitale sendenet skal transmittere i MPEG-4.

...

Men i kulissen spøger en joker. MPEG-4-standarden findes nemlig i flere varianter.

...

På IFA-messen kårede den danske leverandørforening, BFE, "Årets rådgiver". I år blev det [redacted] fra Fona i Slagelse, der vandt titlen som den butiksansatte, der er bedst til at råde forbrugerne, når de står klar med dankortet og skal købe et fjernsyn. Han siger: "Som det ser ud lige nu vil jeg råde folk til at købe den bedst mulige skærm. Så kan de efterfølgende tilslutte de bokse, som bliver nødvendige.""

Den 19. september 2007 offentliggjorde Forbrugerstyrelsen på hjemmesiden forbrug.dk en artikel om digitalt tv, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Nye standarder

I dag er de digitale modtagere såkaldte MPEG2 modtagere (MPEG står for Motion Pictures Expert Group). De vil kunne bruges til at se DR1, DR2 og TV2 digitalt helt frem til 2012. Men efter oktober 2009 forventes der at blive lanceret en lang række nye kanaler, som vil kræve MPEG4 modtagere. Nogle udbydere af satellit- og kabeltv er så småt begyndt at lancere digitale modtagere med MPEG4 standard, men der er endnu ingen MPEG4 modtagere i butikkerne til brug for tag- eller stueantenne."

Den 25. september 2007 offentliggjorde Forbrugerstyrelsen en pressemeddelelse om "Flimmerfrit fjernsyn for 500 kr" på hjemmesiden forbrug.dk. I pressemeddelelsen findes

bl.a. en boks med overskriften "Digitalt tv", som i det sidste afsnit indeholder en tekst svarende til ovenstående uddrag af Forbrugerstyrelsens artikel af 19. september 2007.

På hjemmesiden Politiken.dk blev der den 26. september 2007 offentliggjort en artikel med overskriften "Få digitalt tv for 350 kroner". Af artiklen fremgår bl.a. følgende:

"I dag er de digitale modtagere såkaldte MPEG2 modtagere. De vil kunne bruges til at se DR1, DR2 og TV2 digitalt helt frem til 2012. Men efter oktober 2009 forventes der at blive lanceret en lang række ekstra kanaler, som vil kræve MPEG4 modtagere.

Nogle udbydere af satellit- og kabeltv er så småt begyndt at lancere digitale modtagere med MPEG4 standard, men der er endnu ingen MPEG4 modtagere i butikkerne til det jordbaserede net."

Den 9. november 2007 udsendte BDM følgende pressemeddelelse:

"Til redaktionen

København, den 9. november 2007

Information om digitaliseringen

Brancheforum Digitale Medier sender nu en informationsfolder til alle butikker for at styrke informationen om digitaliseringen.

Siden kulturminister Brian Mikkelsen (K) klippede den virtuelle snor for www.digitaliseringen.dk er behovet blevet bekræftet gennem den megen omtale, og ikke mindst de mange besøg der er kommet på hjemmesiden www.digitaliseringen.dk.

Hjemmesiden er Brancheforum Digitale Mediers (BDMs) egen start på den informationsindsats, der skal følges op af de 50 mio. kroner der er afsat i medieforliget op til den analoge nedlukning i oktober 2009.

Indsatsen har til opgave, at seerne bliver opmærksomme på, at de skal sikre sig, hvordan de kan modtage digitalt tv, og hvorledes de undgår sort skærm den 1. november 2009.

BDM har desuden udformet en informationsfolder om digitalt tv. Pjecen, der er sendt ud til hele branchen sammen med BFE Bulletin og Magasinet DIGITALT, er målrettet som speciel information til de ansatte i detailhandlen. Forbrugerelektronik er et af de produktområder, hvor kunden lægger mest vægt på de råd de får, hvor de handler. Derfor er det vigtigt at have de ansatte med i informationsindsatsen.

At der er behov for information, efterlader portalen www.digitaliseringen.dk ingen tvivl om. Nedenfor er et udpluk af de mange henvendelser, der er kommet siden portalen blev åbnet:

- "Kan man fortsat optage en kanal og se en anden, eller skal man have en boks både til tv og videooptager?"
- "Hvordan fordeler man det digitale signal til flere tv i husstanden, eller skal der en modtagerboks til hvert tv?"
- "Kan man fortsat se en nabolandskanaler (f.eks. svenske kanaler)?"
- "Kan man fortsætte med at se analoge tv kanaler på kabel tv?"
- "Skal man foretage sig noget når man er koblet til satellit tv?"
- "Hvorfor modtager det nye HD Ready fladskærms tv ikke digitalt tv?"
- "Er et HD Ready fladskærms tv ikke med HDTV modtager?"
- "Er digitalt tv og HDTV ikke det samme?"
- "Hvad skal man gøre når MPEG2 erstattes af MPEG4?"

Som spørgsmålene tydeligt viser, er der et stort informationsbehov. Ikke mindst når man betænker, at de viste spørgsmål kommer fra de teknisk resourcestærke seere.

BDM vil samle reaktionerne fra de mange danskere til brug for den kommende informationsindsats.

Vedlagt følger et eksemplar af den nye informationsfolder.

...

Den informationsfolder fra BDM, der blev nævnt i ovenstående pressemeddelelse, har titlen "Hvordan undgår man sort skærm fra november 2009". Ud over titlen er det på forsiden angivet, at man kan læse mere på www.digitaliseringen.dk. Af folderen fremgår bl.a. følgende:

"Velkommen til dig, der støtter forbrugeren.

BDM – Brancheforum Digitale Medier – er et samarbejde mellem alle virksomheder i tv branchen – fra tv selskaber over tv distributører og producenter af tv udstyr til de store kæder med salg af tv apparater og tv udstyr:

Samarbejdet er etableret i anledning af den forestående overgang til digitalt tv i Danmark og har følgende opgaver:

- ⇒ Information om digitaliseringen
- ⇒ Koordinering af branchens aktiviteter
- ⇒ Promovering af mediemarkedets digitalisering

Du og hele tv branchen har en afgørende rolle i informationen om overgangen til digitalt tv. Den 31. oktober 2009 lukkes det jordbaserede analoge sendenet. Det skønnes, at der pt. (oktober 2007) er 4 mio. tv apparater, der ikke kan modtage digitalt tv.

Alle i branchen skal være forberedte for at kunne vejlede og hjælpe forbrugere.

Det er vigtigt:

- ⇒ at forbrugerne ved noget om mulighederne i digitalt tv
- ⇒ at forbrugerne ved noget om modtagelsen af digitalt tv
- ⇒ at forbrugerne undgår fejkøb og sort skærm i 2009.

Denne pjece er lavet som støtte til dig, når du skal støtte forbrugeren.

...

Løbende udskiftning

Den teknologiske udvikling gør, at modtagerbokse og digitale modtagere har kortere levetid, end vi har været vant til med tv-udstyr. I løbet af få år erstattes kompressions-standarden MPEG2 med MPEG4. Det vil kræve udskiftning af modtagerboks."

Informationsfolderen indeholder en oversigt over digitalt tv 2007-2012, hvor der under hvert af årene 2007, 2009 (oktober) og 2012 er angivet oplysninger om tv-signaler mv. Under året 2012 er bl.a. anført følgende:

"

2012

**ANTENNE
(DVB-T)**

Operatører
DIGI TV (DR og TV 2)
Betalingskanaloperatør
Udpeges primo 2008

FRIE KANALER (LOVKRAV)
DR 1, DR 2, TV 2, m.fl.
BETALINGSKANALER
20-40
KOMPRESSION
MPEG 2, MPEG 4
MODTAGERBOKS
Købes af forbrugeren
Kortlæser til betalings-tv er ikke
afklaret)
HDTV

"

I BFE Bulletin november 2007 er der bl.a. følgende omtale af BDM's informationsfolder:

"BDM har for yderligere at styrke vejledningen af forbrugerne, udarbejdet en informationspjece om digitalt tv. Pjecen, der er sendt ud sammen med BFE Bulletin og Magasinet DIGITALT, er rettet til alle i branchen herunder ikke mindst til de ansatte i detailhandlen. Forbrugerelektronik er det produktområde, hvor kunden lægger mest vægt på de råd de får hvor de handler. Derfor er det vigtigt at have de ansatte med i informationsindsatsen.

At der er behov for information, efterlader informationsportalen www.digitaliseringen.dk ingen tvivl om. Nedenfor er et udpluk af de mange henvendelser, der er kommet siden portalen blev åbnet:

...

"Hvad skal man gøre når MPEG2 erstattes af MPEG4?"

På DIGI-TV's hjemmeside blev der i perioden juli til december 2007 bl.a. offentliggjort følgende spørgsmål og svar:

- **Hvornår skal jeg senest gøre noget, hvis jeg ikke har MPEG-4?**
Ifølge den netop indgåede politiske aftale (11. juni 2007) vil det være i 2012, når der slukkes for MPEG-2 signalet. Hvis du ønsker at kunne modtage DIGI-TV's MUX2 og kanalerne fra den kommercielle gatekeeper, skal du dog købe en MPEG-4 modtager inden 1. november 2009
...
- **Vil mit nye digitale tv med indbygget DVB-T tuner kunne modtage MPEG 4 eller skal det nu udstyres med en settop boks?**
Dit nye såkaldte IDTV er uden tvivl udstyret med en MPEG-2 modtager og derfor vil det være nødvendigt at udstyre det med en MPEG-4 settop boks (på samme måde som der skal bruges en MPEG-4 settop boks for at kunne se de nye signaler på et analogt tv apparat). Alle IDTV apparater med en skærmdia-
gonal på over 30 cm (12") er udstyret med et "slot" for Common Interface, og her vil der kunne installeres et MPEG-4 dekodermodul.
...
- **Vil det være muligt at modtage MPEG-4 på min nuværende MPEG-2 modtager?**
Nej. Både hvis du benytter et analogt fjernsyn eller et digitalt tv med indbygget MPEG-2 DVB-T dekoder skal du tilslutte en MPEG-4 settop boks eller et indstiksmodul.
...
- **Er det muligt allerede nu at købe en MPEG-4 modtager?**
Nej, man kan ikke være sikker på at de bokse, der findes i udlandet vil kunne anvendes i Danmark.
- **Vil den kommercielle gatekeeper benytte MPEG-2 eller MPEG-4?**
Det forventes, at den kommercielle gatekeeper vil benytte MPEG-4 teknolo-
gien."

På hjemmesiden Business.dk blev der den 8. januar 2008 offentliggjort en artikel med overskriften "Sort skærm før tid truer danskerne". Af artiklen fremgår bl.a. følgende:

""Senest i 2012" skifter DR og TV2

...

De to store, danske TV-stationer, DR og TV2 – sender deres udsendelser digi-
talt i MPEG2-formatet. Men i november sidste år traf DR og TV2 beslutning
om senest i 2012 at skifte sendeformat fra MPEG2 til MPEG4. 2012 har længe
ligget i kortene, men når det nu er "senest", kan sendeformatet skifte før denne
dato. Dermed bliver der sort skærm hos alle danskere, hvis omformerbokse
ikke kan læse og forstå MPEG4 og dermed ikke kan vise på skærmen, hvad der
kommer ind i ledningen.

...

I Danmark er der stiftet en organisation, Brancheforum for Digitale Medier (BDM), med omkring 50 aktører og samarbejdspartnere fra TV-stationer, kabel-tv-selskaber, forbrugerorganisationer m.m. BDM er i gang med en landsturné, hvor salgspersonalet i radio-/TV-forretninger og -afdelinger bliver uddannet i at rådgive kunderne korrekte om digital-TV. Der har nemlig været mange misforståelser med efterfølgende fejl køb, fordi det er ret så indviklet for mange, hvad de skal gøre for fortsat at kunne se tv."

I en artikel i Børsen den 15. januar 2008 blev chefkonsulent i Kulturministeriet Lene Gelting citeret for følgende udtalelse vedrørende skiftet fra MPEG 2 til MPEG 4:

"I et beslutningspapir fra den 11. juni 2007 stod der, at Digi-TV forventede at gå over til MPEG4 i 2012. Men det lå ikke fast, at det ville ske."

Den 10. december 2009 meddelte chefkonsulent i Kulturministeriet Lene Gelting på en forespørgsel fra Dansk Erhverv om citatet gengivet i Børsen den 15. januar 2008, at:

"Uden at afvise, at jeg har udtalt mig til Børsen i januar 2008, så kan jeg ikke huske hverken henvendelsen fra Børsen, eller hvad jeg skulle have sagt i den anledning. Jeg kan derfor ikke bekræfte citatet."

På internethjemmesiden recordere.dk blev den 2. april 2008 offentliggjort en artikel med overskriften "Boxer vil tilbyde løsning til nuværende TV". Af artiklen fremgår bl.a. følgende:

"Når det nye digitale sendenet udvides fra november 2009, så bliver det baseret på MPEG-4 teknik mod MPEG-2 teknik i dag. Det betyder at nuværende DVB-T tunere kommer til kort.

Men den nye gatekeeper Boxer er klar med en løsning som ikke mindst vil virke med mange TV.

De har indgået en aftale med det franske firma Neotion, som fremstiller konvertere fra MPEG-4 til MPEG-2. Det betyder, at hen ved 300.000 af de nuværende TV og recordere, også kan bringes til at modtage de nye TV kanaler, der kommer med udvidelsen af DTT nettet per november 2009.

Det kræver dog at modtageren har et såkaldt CI-slot (Common Interface). Så kan Boxer levere det nødvendige CA modul (CAM).

Abonnementskortet stikkes i CA modulet, og modulet stikkes ind i TV'et (eller recorderen).

Prisen ligger ikke fast endnu, og der er jo et stykke tid til der bliver brug for løsningen. Men Boxer forventer ikke at det bliver meget dyrere end en settop boks koster i dag. Altså få hundrede kroner.

Kortet vil også give adgang til det nye public service MUX, hvor der skal sendes DR's nye børne- og historiekanal, parlaments-TV og lokal-TV samt den nye DR HDTV kanal. Løsningen vil dog næppe kunne bruges til DR HDTV kanalen, da den gamle tuner, i det nuværende TV, ikke understøtter det."

Artiklen er den 25. januar 2009 opdateret med følgende:

"Det viste sig at omtalte Neotion kort ikke opfyldte alle kravene for at kunne bruges sammen med Boxer. Om Neotion kommer med en løsning, eller andre fabrikater gør, må vi afvente at se."

I BFE Bulletin for april 2008 blev det fra en tv-konference refereret, at Boxer ville lancere et indstiksmodul, der kunne nedgradere MPEG 4-signalet til MPEG 2. Det blev bl.a. anført om kortet, at "Det vil kunne anvendes af ca. 300.000 af de godt én million HD Ready tv, der i dag står i de danske hjem."

Boxers oplysninger om indstiksmodulet blev endvidere omtalt på hjemmesiden ekstrabladet.dk den 4. april 2008.

Den 27. juni 2008 udsendte BDM en pressemeddelelse om digitalt tv. Heraf fremgår bl.a., at

"Det er vigtigt, at de forbrugere der vælger at fortsætte med at se tv via antenne, vælger det rigtige og holdbare udstyr. Det vil sige udstyr, der følger den nordiske MPEG4 standard, der kan modtage såvel de nuværende digitale signaler, som de der kommer fra 1. november 2009."

Den offentlige informationskampagne om det nye tv-signal påbegyndtes den 17. november 2008. Af en pressemeddelelse herom af samme dato fremgår bl.a. følgende:

"Om knap et år – ved midnat den 31. oktober 2009 – slukkes det nuværende analoge tv-signal, der bliver erstattet af et digitalt signal. Det kommer til direkte at berøre ca. 630.000 husstande, der modtager deres TV-signal via egen antenne, og som enten skal anskaffe sig en digital modtager eller modtage deres TV-signal fra en anden kilde, hvis de skal undgå sort skærm. Dertil kommer, at mange TV-apparater i fritids- og sommerhuse får deres signal via egen antenne, og derfor også bliver berørt. For at så få danskere som muligt oplever

sort skærm den 1. november næste år, har Folketinget iværksat Danmarkshistories største informationskampagne ...”

Som led i den offentlige informationskampagne blev der udgivet en folder, hvoraf bl.a. fremgår, at de tre landsdækkende kanaler i 2012 ville skifte fra MPEG 2 til MPEG 4, og at de nye gratiskanaler ville blive udsendt i MPEG 4 fra november 2009.

Den 25. november 2008 meddelte Boxer i en pressemeddelelse, at man havde godkendt over 100 fladskærme med bl.a. MPEG 4-teknologi til brug for Boxers kommende tv-produkter.

I en pressemeddelelse af 9. januar 2009 fra Kulturministeriet blev det meddelt, at der samme dag var indgået en politisk aftale om bl.a. nye DR-initiativer. Det fremgår af pressemeddelelsen, at DR inden for rammerne af den eksisterende licensordning skulle tilføres 65 mio. kr. med henblik på bl.a. etablering af en HDTV-kanal i MUX 2 ved udgangen af 2009.

Den 25. januar 2009 blev der på hjemmesiden recordere.dk offentliggjort en artikel med overskriften ”Boxer mangler løsning til nuværende TV”. Heraf fremgår, at den løsning med et indstiksmodul, som var omtalt på samme hjemmeside den 2. april 2008, alligevel ikke kunne anvendes til at konvertere MPEG 4-signalet til et MPEG 2-signal.

Den 19. marts 2009 offentliggjorde DR navnene på DR's nye kanaler: DR Ramasjang, DR K og DR HD.

I en e-mail af 19. november 2009 fra sekretariatet for Det Nye Tv-signal til Dansk Erhverv oplystes det om opstart af den offentlige informationskampagne den 17. november 2008 bl.a., at:

”Vi startede først vores kampagne, da vi var sikre på, at der fandtes digitale modtagerbokse i MPEG4-format i detailhandlen, og det gjorde der først i det sene efterår 2008.”

Forklaringer

Der er under sagen afgivet skriftlige erklæringer af parten [redacted] og vidnerne [redacted] og [redacted], jf. retsplejelovens § 297. Der er afgivet vidneforklaring af [redacted]

[redacted] har afgivet følgende erklæring af 24. januar 2012:

"Min hustru og jeg havde tidligere et almindeligt analogt tv, som vi købte i midten af 1990-erne. Vi havde også en "Grundig" videobåndoptager, som vi købte hos Expert i 1998. Begge dele fungerede helt upåklageligt. Vi bor i eget hus og har ikke kabel-tv, men tv-antenne på taget, og vi ville ikke kunne bruge vores tv-udstyr uden en digitalboks. Den 30. marts 2006 var jeg derfor i Expert, hvor vi købte en digiality t2001 boks med tilbehør for i alt kr. 995,00, så vi fremover også kunne se og optage fra de digitale kanaler på vores analoge tv.

Det var imidlertid upraktisk med en digitalboks og forskellige fjernbetjener, ikke mindst når vores fem børnebørn skulle se tv. Vores videobåndoptager var også blevet forældet, og videobånd var blevet erstattet af DVD'er. Vi besluttede derfor at udskifte videobåndoptageren med en DVD-afspiller med harddiskoptager. Og da jeg i slutningen af 2007 læste om den digitale fremtid, tænkte jeg, at det var på tide samtidigt at udskifte det gamle analoge TV og fremtidssikre vores tv-modtagelse.

Jeg henvendte mig derfor til Expert den 9. januar 2008. Jeg har handlet hos Expert i de sidste 20 - 30 år under butikkens skiftende navne, Bybjerg Radio, 2tal Radio og senest Expert Radio, og jeg har ikke tidligere haft grund til at klage over den vejledning, jeg har fået i butikken. Jeg tog det derfor for givet, at jeg også denne gang ville få fuld vejledning. Jeg forklarede ekspedienten om vores ønsker og behov. Jeg sagde bl.a., at vi skulle kunne fortsætte med at se tv med antenne på taget, uden at skulle bruge digitalboks og uden at have de mange forskellige fjernbetjener. Jeg så på forskellige tv'er. Ekspedienten anbefalede mig at købe et Sony 26" LCD tv, fordi det kunne modtage de digitale kanaler. Det råd fulgte jeg. Ekspedienten sagde intet om MPEG 2 og MPEG 4 standarderne og altså heller ikke noget om, at tv'et ikke kunne modtage signaler i MPEG 4. Jeg købte også en Sony harddiskoptager og et kabel. Det kostede i alt kr. 10.547,95.

I august/september 2009 læste jeg, at det var en forudsætning for at modtage de fremtidige digitale signaler, at tv'et var egnet til at modtage signaler i MPEG 4. Det havde jeg ikke hørt om før. Jeg undersøgte derfor instruktionsbøgerne og fandt ud af, at tv'et og harddiskoptageren var til MPEG 2 og ikke til MPEG 4. Det var jeg ikke tilfreds med. Jeg henvendte mig derfor til Expert og udtrykte min utilfredshed med, at mit ønske om fremtidssikring ikke var imødekommet. Jeg fik at vide, at ingen vidste i januar 2008, at man ville basere fremtidigt fjernsyn på MPEG 4, og at der dengang heller ikke var tv-udstyr til MPEG 4 på markedet. Men jeg fik også at vide, at jeg kunne forsætte med at modtage di-

gitalt med mit nye tv indtil 2012. Jeg tog forklaringen for gode varer, da det åbenbart ikke kunne være anderledes.

Den 25. oktober 2009 fandt jeg så ud af, at de nye DR-kanaler ikke ville kunne ses i MPEG 2. Jeg henvendte mig derfor den 27. oktober 2009 til Expert for at finde en løsning. Expert tilbød mig da en MPEG 4 modtager. Jeg fik at vide, at den normalt kostede mellem 800 kr. og 1.200 kr., men jeg kunne få den med en rabat på 500 kr. Det var ikke tilfredsstillende. Jeg havde jo i sin tid forklaret ekspedienten, at jeg søgte en løsning uden disse eksterne bokse og ekstra fjernbetjener. Jeg afslog derfor dette tilbud.

Jeg havde svært ved at tro, at tv-branchen først i løbet af 2008 vidste, at man ville gå over til MPEG 4. Jeg undersøgte derfor sagen nærmere. Og jeg fandt ud af, at det ikke kunne være tilfældet. Det var kendt allerede i 2006, og tv-branchen vidste det i hvert fald i 2007. Expert må derfor også have vidst det, da jeg købte det nye tv. Jeg fik derfor det indtryk, at Expert havde solgt mig et tv, som de vidste, ville blive forældet inden for kortere tid.

Jeg reklamerede på ny ved anbefalet brev af 9. november 2009, hvor jeg bad Expert om at give mig en up to date løsning uden omkostninger for mig eller tage tv'et retur og tilbagebetale købesummen. Expert ville ingen af delene. Jeg klagede derfor til Forbrugerklagenævnet, hvor jeg også fik medhold, men Expert ville ikke anerkende afgørelsen.

Hvis jeg i januar 2008 havde fået at vide, at jeg inden for en kortere årrække ikke kunne forvente at bruge tv'et uden den eksterne boks og den ekstra fjernbetjening, ville jeg have ventet med at købe nyt tv, så vi faktisk kunne opnå den ønskede fremtidssikring. Min hustru og jeg er - og var dengang i 2008 - begge folkepensionister; jeg er født i 1935, og hun er født i 1939. Vores personlige indkomst var i 2008 og 2009 til sammen ca. 265.000 kr. årligt. Vi havde derfor ikke råd for at købe nyt tv hvert andet år. Vi havde nu heller ingen grund til at udskifte det analoge tv med et digitalt tv, hvis vi alligevel skulle leve med ekstraudstyret, fordi analoge tv fungerede upåklageligt.

Reklamefolderen "Individuel Expert rådgivning" fandt jeg på Experts hjemmeside. Jeg kan ikke huske den præcise dato, men det var kort tid efter, at jeg blev klar over, at Expert ville stævne mig. Reklamefolderen bestyrker mig i, at Expert må have kendt til sagen lang tid før januar 2008. Den beskriver nemlig bl.a., at Expert er aktive i Branche Forum, at Expert giver "klar besked", og at Expert er aktive i det politiske.

Advokat Jacob Gunst har endvidere stillet mig følgende spørgsmål (indsat med kursiv), som jeg besvarer således:

Vi læser din ovenstående forklaring således, at dit køb af det 26" Sony flad-skærms-tv hos Expert var motiveret af tre faktorer, nemlig et ønske om at "fremtidssikre" tv-modtagelsen, et ønske om at undgå at skulle bruge boks, og et ønske om at undgå at skulle bruge en ekstra fjernbetjening.

a) Var dit køb af fladskærms-tv'et ikke motiveret af andre faktorer, såsom eksempelvis:

1) mærke

Svar: Nej.

2) design

Svar: Nej.

3) størrelse

Svar: Ja. Der er begrænset plads, hvor det skal stå.

4) billedkvalitet

Svar: Ja. Sælger roste billedkvaliteten.

5) lydkvalitet

Svar: Nej. Det skulle ligesom det forrige apparat kobles til det musikanlæg "Stereo One," som jeg et par år tidligere havde købt hos Expert Radio.

6) tilslutningsmuligheder

Svar: Ja. Det skulle kunne tilsluttes den harddiskoptager, jeg købte ved samme lejlighed.

7) brugervenlig/menubetjening

Svar: Ja. Det skulle være ligeså bruger- og menuvenligt som mit forrige TV og ikke kræve ekstra bokse.

8) pris, og/eller

Svar: Ja. Naturligvis.

9) det forhold at tv'et var en fladskærm i modsætning til det billedrørs-tv, I havde dengang?

Svar: Fladskærm var nu blevet standard, og da jeg, som der står i partsforklaringen, ville skifte TV i forbindelse med køb af harddiskoptager var det et naturligt valg.

b) Hvis dit køb af fladskærms-tv'et var motiveret af andre faktorer, vil vi bede dig oplyse hvilke, og hvorfor disse andre faktorer spillede ind.

Svar: Købet af fladskærm var ikke betinget af andre faktorer end de ovennævnte.

c) Hvis dit køb af fladskærms-tv'et ikke var motiveret af andre faktorer, vil vi bede dig uddybe, hvorfor ingen af de i punkt 1-9 nævnte faktorer spillede ind.

Svar: Se venligst pkt. a9

d) Vi vil også gerne spørge dig, om du på købstidspunktet den 9. januar 2008 havde hørt om, at der skulle komme nogle nye kanaler fra DR?

Svar: Nej. Jeg havde ikke hørt om de nye kanaler fra DR på købstidspunktet, kun at der skulle ske noget nyt.

e) Hvis du havde hørt om, at der skulle komme nogle nye kanaler fra DR, vil vi spørge dig om, hvor og hvornår du havde hørt/læst dette - og hvilke DR kanaler det drejede sig om?"

Svar: Det kan jeg ikke svare præcist på. Men min kone og jeg havde set frem til det, da der i længere tid havde stået i pressen, at der ville komme noget der hed DRK og DRHD. Først da det virkeligt blev aktuelt i sensommeren 2009, og jeg læste, at de nye kanaler skulle gå i luften i november, gik det op for mig, at der var noget, der hed MPEG2 og MPEG4."

██████████ har afgivet følgende erklæring af 21. januar 2012 som suppleret den 25. januar 2012:

"Jeg er ansat som butikschef og sælger i Expert Nordvestsjælland's butik på Algade i Nykøbing Sjælland, og har været i radio- og tv-branchen i 27 år.

Jeg husker, at jeg har solgt et fladskærms-tv til ██████████ tilbage i januar 2008.

Men det er så lang tid siden, at jeg ikke husker præcis, hvad der blev sagt under købet, og ██████████ reklamerede først efter meget lang tid.

Jeg mener ikke, at ██████████ nævnte "fremtidssikring", at han ønskede at kunne tage nogle bestemte kanaler eller at fladskærmen skulle kunne fungere uden en boks, men husker det ikke med sikkerhed.

Havde ██████████ bedt om "fremtidssikret udstyr", er jeg sikker på, at jeg ville have sagt, at der ikke findes noget "fremtidssikret" tv-udstyr, og at der altid vil være en risiko for, at fladskærms-tv må opdateres med en boks eller andet ekstra udstyr. I Expert var og er brugen af ordet "fremtidssikring" bandlyst.

Vi ser fladskærme som computerskærme, hvortil der kan tilsluttes alt muligt forskelligt udstyr, fra modtagerbokse, til DVD-, Blu-ray afspillere, HD-optagere, media-centre, spillekonsoller osv. Hvis man på nogen måde kan tale om "fremtidssikring", er det kun i den betydning, at fladskærmen har en masse tilslutningsmuligheder.

I januar 2008 havde jeg ikke hørt eller læst noget om, at DR og TV2 skulle skifte til at sende i MPEG4 i stedet for MPEG2 til stue- eller tagantenne.

Selvom den teknologiske udvikling går hurtigt, havde jeg slet ikke forestillet mig, at man ville skifte MPEG-standard så kort tid efter, at det digitale sendenet endelig var åbnet i 2006, og hvor man havde lagt sig fast på MPEG2-standard efter at have kørt med det samme signal i årtier.

I januar 2008 havde vi helt sikkert ikke MPEG4 fladskærme i vores sortiment i butikken, og ej heller MPEG4 bokse.

Mit fokus for rådgivningen af kunder var "analogt stop" i november 2009, og det krævede, at [redacted] fladskærms-tv skulle have en digital tuner, hvilket det også har.

Vores kunder lægger vægt på mange ting, når de køber fladskærm, men overordnet efterspørger de fleste et almindeligt godt fladskærms-tv, der opfylder nogle tekniske og designmæssige krav inden for en eller anden prisramme.

I dag er der meget fokus på både tuner- og dekoder-standarder, men dengang i begyndelsen af 2008 var det de digitale tunere, vi som sælgere snakkede om.

Jeg mindes ikke, at have modtaget eller set folderen fra BDM "Hvordan undgår man sort skærm fra november 2009".

Hvis jeg læser i folderen, synes jeg heller ikke, at den siger noget om, at DR og TV2 skifter fra MPEG2 til MPEG4 i 2012, og i januar 2008 ville jeg ikke have rådgivet kunderne til at vente på en MPEG4 fladskærm på baggrund af folderen.

Det jeg som sælger forholder mig til, er primært information fra producenterne, når vi ved, at der kan bestilles produkter hjem, som virker til det danske marked, eller vi med sikkerhed ved, at en ny standard er endeligt besluttet både politisk og teknisk.

Jeg modtog ikke nogen uddannelse omkring MPEG2 og MPEG4 i slutningen af 2007, eller på noget andet tidspunkt før [redacted] købte sit tv hos os.

Jeg kan ikke huske at have modtaget specifik undervisning omkring tunere på det tidspunkt. Hvis der blev afholdt kursus på det tidspunkt, kan jeg forestille mig, at det omhandlede det analoge stop, da det var fokus for os på det tidspunkt."

[redacted] har afgivet følgende erklæring af 25. januar 2012:

"Jeg har siden 2007 været ejer af Expert Nordvestsjælland, som jeg også er direktør for. Expert Nordvestsjælland har i alt 3 butikker rundt om i Nordvestsjælland. Jeg har været i radio- og tv-branchen i omkring 20 år.

Da [redacted] købte sit tv i januar 2008, havde jeg ikke hørt om, at DR og TV2 skulle skifte til at udsende deres signal i MPEG4 i stedet for MPEG2.

I 2007 og 2008 var fokus alene på det analoge stop, hvor det analoge tv-signal slukkede.

Den uddannelse omkring standarder i slutningen af 2007, som jeg omtaler i mit brev til Forbrugerstyrelsen i februar 2010, var uddannelse i de analoge og digitale sendestandarder, hvor den analoge standard ville ophøre i 2009. Det senere standardskifte til MPEG4 blev ikke på noget tidspunkt omtalt.

Vores kunder skulle have forskellige digitale tunere afhængigt af, om de modtog tv via tagantenne, kabel eller parabol. Det var derfor vigtigt, at vores sælgere vidste, hvilke digitale tunere der kunne modtage de forskellige tv-signaler.

Vi havde derfor på tidspunktet travlt med at sikre, at alle kunder fik den rigtige tuner.

Da vi erfarede, at der ville komme ny MPEG standard for DR og TV2 mærkede vi alle MPEG2 fladskærme, og solgte dem med rabat, selvom de kunne bruges med en boks, eller af kunder der f.eks. havde kabel-tv. Det var efter [redacted] køb."

[redacted] har forklaret blandt andet, at han i 7 år har været kædedirektør for Expert Danmark A/S, og at han har været i branchen i 30 år. Han har det overordnede ansvar for salg og marketing mv. inden for hele Expert, som består af både egne forhandlere og franchise-tagere. Der er i alt ca. 350 medarbejdere i Expert butikkerne i Danmark og ca. 160.000 varenumre, hvoraf dog kun 34.000 er aktive.

Der udarbejdes som regel årlige strategiplaner. I de løbet af de seneste 7 år er der udarbejdet 5 strategiplaner. De udarbejdes i samarbejde med butikkerne, som har forholdsvis stor indflydelse på strategien. Den enkelte forretning kan frit lave fremstød med tilbud, men opgaven med kataloger og husstandsomdelte ugeaviser med tilbud varetages centralt.

Når man orienterer om den enkelte vare på skilte i butikkerne, foregår det på baggrund af den information, der findes i Experts it-system. Informationen kommer fra leverandørerne enten som tekst eller som et link til, hvor informationerne kan hentes.

Det er leverandørerne, som formidler den største mængde viden om udviklingen inden for området til Expert, men Expert holder sig også orienteret via fagpressen og messer mv. Kendskab til politiske forhold af betydning fra branchen får man fra medierne og fra Dansk Erhverv. Alle medarbejdere samles til to årlige kurser, hvor leverandørerne præsenterer de nyeste produkter. Der sker dog også en del formidling via intranettet, hvor indkøberne formidler informationer om produkterne til butikkerne. Selv holder han sig også orienteret via aviser, herunder især Børsen, Dansk Erhverv og nettet.

Der er ikke nogen brancheforening for TV-forretninger, men Expert er medlem af Dansk Erhverv, som giver information om udviklingen og bistår i anliggender af generel karakter. BFE er leverandørernes brancheforening, som han kender fra sin tid i leverandørledet.

Expert er ikke medlem af BFE. BDM var et forum, der omfattede alle de forskellige aktører på tv-området, herunder leverandører, udbydere og gatekeepere. Expert var medlem af BDM fra opstarten, men han var ikke selv aktiv. BDM blev opløst efter, at overgangen til alene at sende digitalt var gennemført.

Han har været med til at udarbejde en PowerPoint præsentation, hvori indgår en planche med overskriften "Individuel Expert rådgivning". Heraf fremgår bl.a., at Expert er "Aktive i Branche forum" og "Aktiv i det politiske". Han har anvendt materialet ved mundtlige præsentationer af Expert. Han tvivler på, at materialet findes på Experts hjemmeside. Når der står i præsentationen, at Expert er aktive i branche forum, betyder det, at Expert på alle mulige måder arbejder for at påvirke de brancheforeninger, der nu engang findes. Der er ikke tale om en henvisning til BDM. Hvis hans budskab havde været, at de var aktive i BDM, havde han skrevet det direkte. Når der står, at Expert er aktiv i det politiske, menes der, at Expert til enhver tid vil være med til at påvirke med henblik på, at der bliver truffet klare beslutninger i det politiske system, således at Expert kan opfylde sin opgave med at rådgive kunderne.

Han kender [redacted], som solgte det omhandlede tv mv. til [redacted]. Han er en dygtig fagmand, og den konkrete butik ligger i top-10 med hensyn til kundebetjening.

Han mener ikke, at det i dag er muligt at tale om fremtidssikrede produkter. Kunderne kræver mere og mere af funktionaliteten, og produkterne udvikles i en sådan hast, at den udvikling, som tidligere tog op til 10 år, i dag sker inden for få måneder. Markedsindtrængningen sker også meget hurtigere. Den udvikling var allerede taget kraftigt til i 2008-2009.

Der var en del tilløb uden konkrete tidsterminer, før man i 2006 begyndte at sende i MPEG 2, og man havde i perioden op til også set en udvikling i udlandet henimod MPEG 2. Expert informerede ikke om opstarten af den digitale sending i MPEG 2, før der var noget tilstrækkeligt håndgribeligt at orientere om.

I januar 2008 havde han hørt om sendeformatet MPEG 4, men det var først i foråret eller forsommeren 2008, at han hørte, at DR skulle overgå til at sende i det format.

Han kender BDM's folder "Hvordan man undgår sort skærm fra november 2009". Han så den formentlig første gang, da den blev uddelt. Han kender også det indstik i folderen, som

giver et hurtigt overblik over overgangen til det digitale signal. Ifølge oversigten skulle man enten have MPEG 2 eller MPEG 4-udstyr for at modtage digitalt TV i 2012.

Expert var ikke involveret i den offentlige informationskampagne om slukningen af det analoge signal, men blev orienteret herom. Det var et meget forvirret forløb, og kampagnen var efter hans opfattelse medvirkende til forvirringen, idet den nærmest gav indtryk af, at hele Danmark ville få sort skærm.

I månederne omkring slukningen af det analoge signal i 2009 var der rigtig mange kunder, der henvendte sig for at få rådgivning om situationen. Det samme har været tilfældet ved overgangen fra MPEG 2 til MPEG 4, hvor de fleste kundehenvendelser har været koncentreret omkring december 2011 og frem.

Fladskærms tv har haft en tendens til at falde ca. 30 % i pris hvert år. Det var nok først omkring 6 måneder før overgangen til det digitale signal i november 2009, at man så en decideret sammenhæng mellem den overgang og prisfald på tv-apparater med MPEG 2-modtager.

Procedure

Expert har til støtte for sin principale påstand navnlig anført, at man ikke har tilsidesat sin oplysningspligt i henhold til købelovens § 76, stk. 1, nr. 3. Der foreligger derfor ikke en mangel.

Der er ikke påvist omstændigheder, der kan føre til, at Expert på købstidspunktet den 9. januar 2008 kendte eller burde kende til, at I/S DIGI-TV fra 1. november 2009 ville udsende nye DR kanaler i MPEG 4 og i 2012 ville overgå til at udsende DR1, DR2 og TV2 i MPEG 4.

Selv hvis det antages, at Expert på købstidspunktet den 9. januar 2008 kendte eller burde kende til, at I/S DIGI-TV skulle overgå til at udsende i MPEG4 i henholdsvis 2009 og 2012, er oplysningspligten ikke tilsidesat, idet det alene er oplysninger om selve salgsgenstanden, som skal videregives.

Hvis oplysningspligten kan udstrækkes til at angå forhold, der har karakter af ydre omstændigheder – her politiske beslutningsprocesser og den teknologiske udvikling – må graden af sikkerhed for, at et givent forhold bliver en realitet, indgå i bedømmelsen af, hvad der er omfattet af sælgers loyale oplysningspligt. Den blotte risiko for, at et forhold eller en begivenhed indtræder, kan ikke være nok til at udløse en oplysningspligt, hvilket hensynet til omsætningen også tilsiger. Den pågældende viden skal være kommet til eksistens og have en sikker karakter, før det giver mening at tale om en oplysningspligt, og for at undgå, at vejledning bliver til vildledning.

Hvis oplysningspligten i det foreliggende tilfælde kan udstrækkes til at angå usikker viden, skulle der på købstidspunktet være tale om en høj grad af sandsynlighed for, at I/S DIGI-TV ville overgå til MPEG 4 i 2009 og 2012, før Experts viden eller burde viden herom var omfattet af den loyale oplysningspligt. En sådan høj grad af sandsynlighed forelå ikke.

Expert kunne ikke på købstidspunktet være klar over, at de pågældende oplysninger ville have været bestemmende for [REDACTED] og det kan ikke bebrejdes Expert, at Expert ikke har givet [REDACTED] oplysningerne. Det er en typeforudsætning, at et fladskærms-tv kræver opgradering eller tilkøb af udstyr for at give det fulde tekniske udbytte, hvilket [REDACTED] måtte forudsættes at være bekendt med. Dertil kommer, at det var almindeligt forudsat på købstidspunktet, at opdatering af fladskærms-tv'ets modtagerforhold kunne ske ved indsættelse af et billigt indstikskort uden behov for en ekstern modtagerboks.

Til støtte for den subsidiære påstand har Expert gjort gældende, at der i givet fald ikke er tale om en væsentlig mangel. Der må ved vurderingen tages hensyn til, hvor lang tid efter leveringen manglen viser sig og rent faktisk får betydning. Der må ligeledes tages hensyn til, hvor nemt [REDACTED] fladskærms-tv kan bringes til at vise tv-kanaler, der udsendes i MPEG 4-formatet, eksempelvis ved tilslutning af en boks. Muligheden for et krav om et passende afslag i købesummen, jf. købelovens § 78, stk. 1, nr. 3, giver [REDACTED] tilstrækkelig beskyttelse henset til det uforholdsmæssige tab, som en ophævelse med deraf følgende tilbagebetaling af købesummen vil påføre Expert. [REDACTED] ret til at vælge mellem et passende afslag i købesummen og ophævelse af købet kan ikke være absolut i en situation som denne.

Til støtte for den mere og mest subsidiære påstande har Expert gjort gældende, at der i almindelige grundsætninger, herunder i vederlags- og berigelsessynspunkter, er hjemmel til at indrømme Expert en godtgørelse for den nytte, [REDACTED] har haft af fladskærms-tv'et. Nyttegodtgørelsen skal omfatte hele det tidsrum, hvor [REDACTED] har haft mulighed for at anvende fladskærms-tv'et, subsidiært tidspunktet frem til ophævelsen. Der kan ved udmålingen tages udgangspunkt i berigelsen, som skal udmåles på grundlag af værdiforringelsen. Udviklingen inden for fladskærms-tv går så hurtigt, at brugsintensiteten – som ikke lader sig måle eller dokumentere – er af mindre betydning for afskrivningen af salgsgenstandens værdi, hvorfor der må anlægges en objektiviseret bedømmelse af nyttegodtgørelsen. Værdien af det omhandlede fladskærms-tv kan afskrives degressivt med mindst 50 % pr. år.

Ved tilbagebetaling af den fulde købesum vil [REDACTED] opnå en ugrundet berigelse, mens Expert vil lide et uforholdsmæssigt tab.

Expert har på grund af sagens karakter efter omstændighederne frafaldet at få tilkendt de sagsomkostninger, som sagens udfald måtte berettige dem til.

[REDACTED] har til støtte for sin påstand om frifindelse navnlig anført, at der foreligger en ikke uvæsentlig mangel ved det købte tv, som berettiger ham til at ophæve købet og tilbagelevere det købte mod at få tilbagebetalt købesummen uden fradrag.

Den hæveberettigende mangel består i, at Expert tilsidesatte sin loyale oplysningspligt ved ikke inden købet at informere [REDACTED] om, at der var planer om at overgå til MPEG 4-standarden, og at disse planer ville få betydning for hans anvendelse af tv'et, fordi det kun kunne modtage signaler i MPEG 2-standarden.

Fra slutningen af november 2007 eller muligvis før og i hvert fald inden købet den 9. januar 2008 vidste eller burde Expert have vidst, at MPEG 2-standarden ville blive erstattet af MPEG 4-standarden mindre end to år senere, og at tv-udstyr med kun MPEG 2 ville være forældet på det tidspunkt. Tv-branchen vidste allerede i 2007, at udsendelser i MUX 2 ville ske i MPEG 4 allerede fra udgangen af oktober 2009, og at udsendelser i MUX 1 ville gå fra MPEG 2 til MPEG 4 i løbet af 2012, men man vidste bare endnu ikke, hvornår i 2012 det ville ske. TV-branchen anså allerede i 2007 sig selv for at være forplig-

tet til at rådgive forbrugerne om overgangen til MPEG 4 og betydningen heraf for mulighederne for at kunne se tv.

Det burde have stået Expert klart, at det havde betydning for [REDACTED] bedømmelse af sit køb, at han fik denne oplysning, herunder at det nyindkøbte tv inden for kortere tid ikke kunne leve op til hans kendelige forudsætning om at få et fremtidssikret tv-udstyr. Ved at undlade at give [REDACTED] oplysningerne, fratog Expert ham nemlig muligheden for at vælge, om han ville gennemføre eller udsætte købet, og tilsidesatte derved oplysningspligten.

Der er ikke hjemmel for Experts krav i den mere og mest subsidære påstand om, at [REDACTED] skal tåle et brugs- og/eller nyttebegrundet fradrag i forbindelse med tilbagebetalingen af købesummen. Det bestrides, at tv'et er værdiforringet, og at tv'et skulle have en brugs- og nytteværdi for [REDACTED]. [REDACTED] har ikke haft den brugs- og nytteværdi af tv'et, som han havde forudsat ved købet. Han måtte nemlig konstatere, at brugs- og nytteværdien af det nye tv-udstyr ikke adskilte sig fra værdien af det tv-udstyr, han havde i forvejen, fordi han også med det nye tv skulle benytte boks for at se kunne de digitale tv-kanaler i MPEG 4-standard. [REDACTED] brug af tv'et har ikke forringet værdien af tv'et. Årsagen til værdiforringelsen er – om nogen – derimod den teknologiske udvikling.

Til støtte for sin subsidære påstand har [REDACTED] anført, at han efter købelovens § 78, stk. 1, nr. 3, er berettiget til et passende forholdsmæssigt afslag i købesummen, hvis det ellers må lægges til grund, at tv'et måske nok var mangelfuldt, men at manglen ikke kan betegnes som ikke uvæsentlig.

Parterne er enige om, at de er forpligtet til samtidig og gensidigt at opfylde hver deres del af Forbrugerklagenævnets afgørelse af 12. maj 2010, hvis [REDACTED] får medhold i sin frifindelsespåstand.

Forbrugerombudsmanden har procederet til støtte for den påstand, som er nedlagt af [REDACTED]

Rettens begrundelse og resultat

██████████ købte den 9. januar 2008 et tv-apparat til 6.499 kr. Tv-apparatet var beregnet til modtagelse af digitalt tv i MPEG 2-format fra en tagantenne. Tv-apparatet kunne ikke uden ekstraudstyr vise udsendelser sendt i MPEG 4-format og kunne derfor ikke vise de nye DR kanaler med påbegyndt udsendelse i november 2009, ligesom det fra den 11. januar 2012 ikke længere kunne vise DR 1, DR 2 og TV 2. ██████████ fik ikke oplysninger om disse forhold ved købet.

Af embedsmandsudvalgets rapport om udbud af digitalt tv, som blev udgivet af Kulturministeriet i marts 2007, fremgår det, at DR ønskede "Fortsat MPEG 2-kodning frem til 2012, hvor der skiftes til MPEG 4."

Af et beslutningspapir om retningslinjer for udbud af digitalt tv mv. tiltrådt af partierne bag medieaftalen den 11. juni 2007 fremgår det, at "Eventuel overskydende kapacitet i MUX 1 (når Digi-tv i forventet 2012 overgår til udsendelse af MUX 1 i MPEG 4 i stedet for som nu i MPEG 2) kan disponeres af DR i henhold til nærmere beslutning i ordførerkredsen." Det fremgår endvidere, at aftalepartierne var enige om, at I/S DIGI-TV derudover fik rådighed over yderligere et MUX (MUX 2), som forudsattes anvendt til ukrypteret udsendelse af DR's nye børne- og historiekanal, en parlaments tv-kanal mv. Udsendelsen af MUX 2 forudsattes at ske i MPEG 4-standarden. Beslutningspapiret af 11. juni 2007 blev udsendt med en pressemeddelelse samme dag.

Ligeledes den 11. juni 2007 offentliggjorde DR en pressemeddelelse om den politiske aftale, hvoraf bl.a. fremgår, at aftalen indeholdt krav om, "at den kommende ekstra public service-MUX skal udsendes i MPEG 4."

I et indslag på TV2/Fyn den 17. juni 2007 blev det nævnt, at de nye kanaler, der skulle starte om to år, ikke skulle sendes i MPEG 2, men i MPEG 4.

I BFE Bulletin for september 2007 blev det anført, at politikerne havde vedtaget, at "den kommende public service MUX (den med DR 1, DR 2 og TV 2) skal sende i MPEG4 standarden."

I løbet af september 2007 offentliggjorde Forbrugerstyrelsen to forskellige artikler med information om bl.a. MPEG 4 på styrelsens hjemmeside. Det fremgår heraf, at MPEG 2-modtagere ville kunne bruges til at se DR 1, DR 2 og TV 2 helt frem til 2012. Og at der efter oktober 2009 forventedes at blive lanceret en række nye kanaler, som ville kræve MPEG 4-modtager. Den samme oplysning er indeholdt i en artikel offentliggjort på hjemmesiden Politiken.dk den 26. september 2007.

Den 9. november 2007 udsendte BDM en pressemeddelelse vedrørende information om digitaliseringen. I pressemeddelelsen omtales bl.a. hjemmesiden www.digitaliseringen.dk, som var BDM's egen start på informationsindsatsen. Pressemeddelelsen indeholder 9 eksempler på henvendelser til www.digitalisering.dk, hvoraf en henvendelse lyder: "Hvad skal man gøre når MPEG2 erstattes af MPEG4?".

Det fremgår af BDM's pressemeddelelse af 9. november 2007, at man på det tidspunkt ville sende en informationsfolder til hele branchen sammen med bl.a. BFE Bulletin. Af folderen fremgår det bl.a., at "I løbet af få år erstattes kompressions-standarden MPEG2 med MPEG4. Det vil kræve udskiftning af modtagerboks." Folderen blev omtalt i BFE Bulletin for november 2007, som indeholder en selvstændig omtale af hjemmesiden digitaliseringen.dk og gengivelse af bl.a. spørgsmålet om, hvad man skal gøre, når MPEG 2 erstattes af MPEG 4.

På ovenstående baggrund finder landsretten det godtgjort, at de centrale aktører på området i efteråret 2007 anså det for besluttet, at nye DR-kanaler med opstart i 2009 alene skulle sendes i MPEG 4, og at DR 1, DR 2 og TV 2 m.fl. fra et tidspunkt i 2012 ikke længere ville blive udsendt i MPEG 2, men i MPEG 4. Landsretten finder det endvidere godtgjort, at disse forhold i slutningen af november 2007 navnlig med BDM's pressemeddelelse, BDM's folder og BFE Bulletin for november 2007 samt hjemmesiden digitaliseringen.dk var kommunikeret bredt ud i tv-branchen. Expert kendte eller burde derfor have kendt til disse forhold på købstidspunktet den 9. januar 2008. Det gør ikke nogen forskel, at der i BDM's folder i oversigten for 2012, hvor skiftet skulle finde sted, var anført såvel MPEG 2 som MPEG 4 som relevant standard.

██████████ modtog ikke på købstidspunktet oplysninger om de ovennævnte forhold.

Landsretten lægger til grund, at det ville have haft betydning for [redacted] bedømmelse af tv-apparatet, hvis han havde fået oplysning om, at apparatet, når det var tilsluttet tagantenne, ikke i sig selv ville kunne vise nye public service kanaler, som skulle lanceres inden for mindre end 2 år, og i løbet af 4 – 5 år ikke længere ville kunne vise nogen public service kanaler overhovedet uden ekstraudstyr.

Expert havde ikke grund til at antage, at [redacted] hvis han havde kendt til oplysningerne, alligevel ville have købt den samme type tv-apparat på samme tidspunkt til samme pris. Det bemærkes herved, at Expert ved ikke at give [redacted] oplysninger om de ovennævnte forhold må bære risikoen for, at forholdene viste sig ikke at kunne løses med et indstikskort.

Landsretten finder på denne baggrund, at Expert har forsømt at give [redacted] oplysning om forhold, som har haft betydning for hans bedømmelse af tv-apparatet, og som Expert kendte eller burde kende. Der foreligger derfor en mangel ved tv-apparatet, jf. købelovens § 76, stk. 1, nr. 3.

Der kan herefter ikke gives Expert medhold i den principale påstand.

De manglende oplysninger vedrørte udviklingens betydning for en af de grundlæggende funktioner i tv-apparatet til 6.499 kr. Der var for DR 1, DR 2 og TV 2's vedkommende tale om, at tv-apparatet, som på købstidspunktet kunne modtage disse kanaler fra en tagantenne, inden for cirka 4 – 5 år ikke længere ville kunne opfylde denne funktion uden ekstraudstyr. For nye gratis, landsdækkende kanalers vedkommende var der tale om, at disse ikke ville kunne modtages fra udsendelsernes påbegyndelse mindre end to år efter købet. På denne baggrund kan manglen ikke anses for uvæsentlig.

Betingelserne for at hæve købet er herefter opfyldt, jf. købelovens § 78, stk. 1, nr. 4.

Der kan herefter ikke gives Expert medhold i den subsidiaire påstand.

Der findes ikke ud fra almindelige grundsætninger, vederlags- eller berigelsesbetragtninger at kunne tilkendes Expert nogen godtgørelse for [redacted] brug eller nytte af tv-apparatet. Det bemærkes herved, at der ikke er grundlag for at pålægge [redacted] at svare sælgeren værdiforringelsen af tv-apparatet frem til tidspunktet for ophævelsen den 9.

november 2009, jf. købelovens § 58. Værdiforringelsen må også efter dette tidspunkt tilskrives udviklingen inden for tv-apparater og ikke [redacted] eventuelle brug.

Der kan herefter ikke gives Expert medhold i den mere eller mest subsidiære påstand.

Herefter frifinder landsretten [redacted]

Dansk Erhverv som mandatar for Expert Nordvestsjælland A/S skal betale sagsomkostninger for landsretten til [redacted] med i alt 75.000 kr., som omfatter udgifter til advokatbistand inklusive moms. Der er ved fastsættelse af beløbet taget hensyn til sagens karakter, omfang og betydning.

T h i k e n d e s f o r r e t :

[redacted] frifindes.

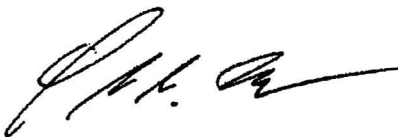
I sagsomkostninger for landsretten skal Dansk Erhverv som mandatar for Expert Nordvestsjælland A/S inden 14 dage betale 75.000 kr. til [redacted]

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den

27 MAR. 2012

Steen M. Hansen
Sektionsleder